

CICLE DE CONCERTS
LA MÚSICA DEL MUSEU
Instruments Originals en Bones Mans

PANSORI: L'ÈPICA DE LA VEU I EL TAMBOR

Diumenge 22 d'abril, 12 h
L'Auditori
Sala 4 Alicia de Larrocha

© Horacio Curti

L'AUDITORI

Lepant 150
08013 Barcelona

Segueix-nos a

PANSORI: L'ÈPICA DE LA VEU I EL TAMBOR

Fragment de la llegenda de Chunhyang

De les cinc històries clàssiques d'aquest meravellós gènere on una veu masculina o femenina canta i recita, acompanyada de la percussió del *soribuk* (tambor de doble membrana), aquesta n'és la més coneguda. Parla d'amor, de fidelitat, d'honor i del sistema d'organització social i les seves injustícies.

Intèrprets

Hye Yang, veu

Gil Weon Gang, *soribuk* (percussió)

Membres del grup de música tradicional del Jindo National Gugak Center.

Durada aproximada: 60 minuts, sense pausa

Concert vinculat a l'exposició *Eolssigu! Els sons de Corea* del Museu de la Música.

L'entrada al concert inclou la visita a l'exposició fins al 3 de juny de 2018.

Organitzen

Ministry of Culture, Sports and Tourism
Jindo National Gugak Center

얼씨구 Eolssigu!

Els sons de Corea

Pràctiques musicals
i instruments d'una
cultura mil·lenària

Exposició temporal
Fins al 3 de juny de 2018

Horari:

Dimarts, dimecres i divendres,
de 10 a 18h. Dijous, de 10 a 21h
Dissabtes i diumenges, de 10 a
19h

Visita a l'exposició inclosa en el
preu de l'entrada al Museu:
6 - 4,5 € (gratuïta per a menors
de 16 anys)

barcelona.cat/museumusica

 # SonsdeCorea

Comentaris al programa

Una tarda de primavera, la jove Chunhyang, filla d'una cortesana i artista de carrer, es gronxa entre els arbres d'un parc de la ciutat coreana de Namwon. La seva imatge enlairant-se cap al cel, com si d'un àngel es tractés, enamora a Yi Mongryong, fill d'un important aristòcrata de la ciutat, que no dubta a declarar-li el seu amor. La parella viu un feliç romanç durant un any, malgrat la seva distància social, fins que el pare de Mongryong és ascendit a ajudant del governador a la capital i es veuen obligats a separar-se.

Chunhyang queda desfeta de tristesa però fidel al seu estimat, rebutja les pressions del mesquí governador de la ciutat que vol fer d'ella la seva concubina. Aquest, humiliat pel refús de la noia, la condemna a mort. Afortunadament, Yi Mongryong torna a Namwon just a temps per castigar el governador i salvar Chunhyang de l'execució. Per fi els enamorats poden tornar a estar junts i casar-se.

La llegenda de Chunhyang parla, a través d'una història d'amor, de la corrupció i abús de les classes poderoses i rebutja el sistema estamental; s'hi pot llegir un desig d'igualtat i llibertat.

Trobem escrita per primera vegada aquesta història a *Manhwajib*, un llibre de poemes del 1754 que es considera el primer recull escrit de *pansori*. Aquest gènere musical coreà de què podem gaudir avui consisteix en la narració d'històries cantades (*sori*) sorgides a llocs de reunió populars (*pan*) que poc a poc es va anar refinant per acabar sent un art de les elits al segle XIX. El/la cantant solista transmet la història acompanyat d'un/una intèrpret de *soribuk*, un tambor de doble membrana tocat amb una baqueta per una banda i amb el palmell de la mà per l'altra, que marca els cicles rítmics i intervé, com també ho fa el públic, amb expressions d'ànim i admiració com *eo!ssigu!*.

El que més es valora dels cantants de *pansori* és la capacitat de revelar la profunditat del significat del text, amb una precisa i hàbil combinació del *jo* (mode) i el *jangdan* (cicle rítmic), explicant la història no només a través del cant sinó també de parts narrades (*aniri*) i de gest (*ballim*). Sense més objectes que un vano o un mocador, el cantant mimitza alguns moviments dels personatges, així com, amb les diferents sonoritats de la veu, representa els moments de tensió i distensió de la història fent servir un tipus de veu molt peculiar.

Si bé la representació de l'obra sencera pot arribar a durar cinc hores, avui escoltarem només el fragment en què Yi Mongryong explica a Chunhyang que ha de marxar de la ciutat. Podreu seguir les imatges que dibuixen la història amb la traducció del text que s'ha inclòs al programa però us convidem a deixar-vos portar pel so més enllà del significat de les paraules, que podreu explorar tranquil·lament després a casa.

La potent i expressiva veu de la Hye Yang (gran premi al 2015 de la competició de *pansori* que porta el mateix nom que la peça presentada avui) acompanyada de la mestria a la percussió de Gil Weon Gang (mestre de *pansori* pel Sugunga Training) ens acostarà a l'estètica de la música coreana, que reivindica, amb peculiars tímbrics, la bellesa de la imperfecció i del flux de moviment. Fricció, so trencat, veu estripada i altures no estables plenes de *vibrati* i *glissandi* són alguns dels elements sonors que ens conduiran pels entrellaçats d'aquesta història de més de tres segles.

La llegenda de Chunhyang (fragment interpretat al concert d'avui)

20. (Canten cançons d'amor i juguen a pujar a collibè per torns) El Mestre Yi porta Chunhyang a collibè mentre canta cançons d'amor.

Aniri (recitat)

"En un dia feliç com el d'avui, per què parles de la vida després de la mort?"

"Va, deixa'm pujar a collibè i fem petar la xerrada."

Al ritme de Jungjungmori

"Vine, salta. Amor, amor, amor, amor meu, el meu amor preciós! Potser, amor meu! Què vols menjar? Vols una síndria de Gangneung sense closca ben grossa i rodona sucada amb mel blanca?"

"No, no en vull."

"Llavors, què vols menjar? Vols un cogombre ben llarg i rodanxó, una albergínia i un meló dolç?"

"No, no vull res d'això. Potser, amor meu."

"Doncs vols raïm, cireres, llaminadures de taronja o toffee? Potser, amor meu. Què vols menjar, doncs? Vols una orellana, per quedar-te embarassada, nena meva? Ves fins allà i deixa'm veure com camines. Ara torna! Deixa'm veure com tornes. Fes passes petites. Deixa'm veure com et mous. Deixa'm veure el teu somriure. Obre la boca. Potser, amor meu."

21. (Cançó per a un marit, cançó amb jocs de paraules sobre l'amor: totes les paraules acaben amb "jeong") Mongryong i Chunhyang pugen a collibè per torns. Chunhyang canta una cançó per a un marit i Mongryong canta una cançó amb jocs de paraules sobre l'amor.

Aniri (recitat)

"Chunhyang, t'he pujat a collibè. Ara et toca a tu."

"Mare meva! Jo peso poc i tu em pots portar amunt i avall, però tu peses més. Com vols que aguantis el teu pes?"

"No pateixis. Tu em portes a l'esquena, i jo et posaré els braços per damunt de les espatlles tocant de peus a terra."

Chunhyang ja no es fa de pregar i pren el jove mestre a l'esquena. Juga amb el significat de les paraules "estimat marit"

Al ritme de Jungjungmori

"Dung-dung-dung, el meu marit estimat. Eohwa-dung-dung, el meu estimat. Quan et porto a l'esquena, el caràcter de "bo" s'escriu tot sol. Bo com les abelles i les papallones que xuclen les flors. Tot en tu és preciós. Dung-du-u-u, dung-dung. Eohwa-dung-dung, Eohwa-dung-dung amor meu."

El jove mestre se sent complagut.

"Chunhyang, escolta. Donat que tots dos estem profundament enamorats, deixa'm compondre't un poema. Faré jocs de paraules i ritmes sobre l'amor, i totes les paraules acabaran amb 'jeong'. Escoltem-la. Escoltem la cançó del 'jeong'. Escolta:

L'aigua dels rius, onejant, transporta les cabòries dels viatgers, gaekjeong.

No vaig poder acomiadar-te de tu al pont,

L'aigua i els arbres de la riba s'inquieten, weonhamjeong.

Quan veig el meu amor marxar cap a Nampo,

No puc vèncer els meus sentiments, bulseungjeong.

L'amistat de debò és valuosa, woojeong.
El consell d'estat, els sis ministres, oficials de la cort, jojeong.
Peticions i acusacions al govern, wonjeong.
Per ajudar els altres, injeong.
La teva ment és constant, ilpyeondanjeong.
La meva ment és generosa, hàbil, justa i honesta, won, hyeong, i, jeong
Ens fem íntims l'un amb l'altra, takjeong
Si arribem a separar-nos, pajeong
Sentirem una pena amarga, jeoljeong.
Així és com et mostro els meus sentiments, wanjeong.
Això és una cançó d'amor.”

22. (Mongiyong surt de casa per acomiadar-se de Chunhyang). Com que l'alcalde ha d'anar-se'n a Seül, Mongryong va a casa de Chunhyang per acomiadar-se'n.

Aniri (recitat)

Amb el pas del temps, tots dos s'han seguit estimant profundament. No obstant això, no sempre surt tot al gust de tothom. Un dia, arriben ordres de Seül segons les quals a l'alcalde li han concedit un càrrec important a Seül.

Al ritme de Jungjungmori

El jove mestre va a acomiadar-se de Chunhyang. Li passen moltes coses pel cap. Com a home noble amb decència, no li està permès de plorar al carrer. No obstant, cada cop que pensa a allunyar-se de Chunhyang, el dolor brolla dins seu.

“L'emperador Ming de la dinastia Tang de la Xina va ser un heroi, però va plorar quan es va separar de Yang Kuie-fei . Tot i ser un home fort, Hsiang Yu també va deixar anar llàgrimes quan es va separar d'una dona bonica anomenada Yu . Per què no puc plorar com un home qualsevol? Què he de fer? No puc portar-la amb mi ni tampoc deixar-la enrere. Si la porto amb mi, els meus pares m'ho retrauran. Si la deixo enrere, es matarà. Cap dels dos no pot viure sense l'altre. Déu meu, què he de fer?

Es troba amb el dilema de si s'ha d'emportar Chunhyang amb ell. Abans que se n'adoni, Mongryong ja és a la porta.

23. (Chunhyang s'amoïna). En donar la benvinguda al jove mestre amb alegria, Chunhyang li veu la cara, presa pel dolor, i li pregunta què li passa.

Al ritme de Jungjungmori

Just en aquell moment Hyangdan està recollint flors amb les seves mans fines, i les va deixant en una capsula de paper. Està sorpresa i encantada de veure'l. “Mestre, avui vas tard. La senyoreta t'esperava. Com és que has vingut sense dir res, aquest cop?” Mongryong està molt trist i entra per la porta sense dir res.

Mentrestant, la mare de Chunhyang està preparant un sopar lleuger per al jove mestre. Surt de la cuina per saludar-lo, tot picant de mans. “El meu gendre ja és aquí. Que n'arribes a ser, de guapo! Et vull veure tant de dia com de nit. Si tens un germà, vull que sigui el meu gendre.”

Mongryong no diu res i es dirigeix a l'habitació de Chunhyang. Chunhyang està brodant una bossa per a Mongryong a la llum de les espelmes. Quan veu el jove mestre deixa a un costat la capsula de costura i el rep feliç, amb un somriure a la seva cara bonica. Es posa dreta, li pren les mans, i li pregunta: “Què passa? Per què no m'has escrit, avui? Que estava malalt, en Bangja? Sembles amoïnat. Que t'han dit alguna cosa lletja de mi? T'ha renyat, el teu pare? Estic preocupada pel que t'hagi pogut passar. Explica-m'ho tot. Per què no t'asseus allà? Estàs confús perquè has begut

massa?” Li olora la boca. “No fas olor de vi. Que has estat massa estona en contacte amb la rosada nocturna o amb l’aire de bon matí?” Li posa la mà damunt del front i la hi deixa amb cura. “No tens febre, tampoc.” Li dona copets amb el dit a sota el braç, però ell no respon.

24. (Chunhyang s’avergonyeix i es mostra taciturna) Amb cara llarga, Chunhyang pregunta a Mongryong si ha vingut a dir-li adéu i ell es mostra esquerp.

Al ritme de Jungmori

Chunhyang li deixa anar la mà, avergonyida, i s’asseu a terra. “No puc veure el teu interior. Tu ets un home de nissaga noble, la meva família és pobra. Fins avui, has estat venint a veure’m durant un temps. Els teus pares et van renyar. Estic convençuda que has vingut a dir adéu. Que estúpida que he estat, de queixar-me perquè havies vingut tard sense avisar! Si tant odies veure’m, per què has vingut? Puc endevinar fins a quin punt m’odies perquè he pogut gaudir del teu gran amor. I si és així, per què has vingut, a la meva casa rònega? Podries haver enviat en Bangjia amb una carta per tallar la relació. I llavors ja no hauria esperat res més de tu. No em puc suïcidar, perquè deixaria sola la mare, que no té cap fill. Quan la meva mare anciana mori, després de fer el dol durant tres anys, ja podré ofegar-me al riu per mantenir la meva castedat. O podré construir una cabana petita en algun lloc remot i esdevenir ermitana. Sigui com sigui, faré el que vulgui. Estàs callat com un buda d’or o de pedra. Que potser ets un estudiant que vol entendre els fonaments de les coses? I ara no dius res com a resposta a les meves paraules, inacabables! On és la teva cortesia per les dones? On és la raó dels homes? Ara que odies escoltar-me i veure’m la cara, aniré a la cambra de la mare i em posaré a dormir al seu costat.”

Mentre ella es disposa a posar-se dreta, Mongryong està commogut. Li estira la faldilla. “Seu aquí. No saps com em sento. He estat callat perquè no vull veure’t plorar. Com es pot dir res quan ets a punt d’esclatar a plorar?”

25. (Chunhyang el mira, feliç). Quan el Mestre Yi li explica que el seu pare ha estat ascendit i se n’ha d’anar a Seül, Chunhyang se sent contenta.

Aniri (recitat)

“Què vols dir? No maregis la perdiu, parla amb franquesa. Els nervis se’m mengen.”

Changjo (entre recitat i cantat)

“Si insisteixes, t’ho diré. Han ascendit el meu pare i li han donat un lloc de treball a Seül.”

Aniri (recitat)

“Quina sort! Això s’ha de celebrar! Per quina raó hauries de plorar per aquest fet tan feliç? Primer hauries d’anar a Seül, i jo vindré tot seguit, quan hagi venut les coses.”

Al ritme de Jungmori

“No puc anar-hi a peu amb la meva mare anciana. Llogaré un portador de palanquí i aniré més ràpid amb palanquí. M’instal·laré en algun lloc remot fora de la porta sud de Seül. Així podrem estar en contacte. Quan et vulgui veure, agafaràs un ase per venir-me a veure. Un cop m’hagis vist, em portaràs dins el castell i em buscaràs una casa amb sostre de canya ben maca a prop teu. El teu pare és tan sever que no podràs venir a veure’m sempre que vulguis. Només podràs visitar-me dos cops al mes i hauràs d’estudiar molt. Quan t’ascendeixin i comencis a treballar al districte local, podràs portar-me a viure amb tu. I ja estarà tot arreglat.”

Mongryong s’enfada encara més. “Déu meu! És això, el que penses fer? Saps que no és permès. Si vas a Seül, podem trobar-nos, però com podria viure, jo, sabent que estàs amagada? Si ho fes, els rumors acabarien escampant-se de totes maneres. Quan els llibertins se n’assabentessin, et

mirarien com si fossis una gisaeng. Tot i que pertanyo a una família noble, no podria evitar que et visitessin només pel fet que siguis la meva dona. O sigui que no ho diguis, això.”

26. (Chunhyang es desespera). Quan Chunhyang s'adona que han d'acabar amb la relació, perd el control i crida la seva mare.

Aniri (recitat)

“O sigui que el que vols dir és que no puc venir a Seül i que hem d'acabar la relació?”

“Chunhyang, segons el codi de les famílies nobles, si mantinc una amant en un districte local abans del casament, no puc participar en les cerimònies del memorial de veneració de la meva família, i no puc participar en els exàmens d'oposició de l'Estat. A més, el meu nom quedaria exclòs de l'arbre genealògic de la família. És terrible, però no podem fer-hi res. No ens queda més remei que deixar-ho córrer, de moment.”

Quan Chunhyang sent això, perd el control.

Al ritme de Jinyangjo

La seva cara pàl·lida i bonica s'enfosqueix, els seus cabells com núvols es tornen descurats, i els llavis vermells prenen un color grogós. S'esforça per dirigir la mirada, perduda, cap a Mongryong. Cau a pes, sense dir res. Mongryong s'espanta i la pren en braços.

“Chunhyang, calma't! Tot i que ara ho hem de deixar córrer, no serà per sempre.”

“Què has dit? És veritat, això que acabes de dir? O fas broma? Què vols dir? Digues-m'ho amb franquesa. Quan vas venir a veure'm a casa el mes de maig passat, tu vas seure allà i jo aquí. En nom del cel i de la terra vas jurar que no em deixaries i que viuríem junts fins que la mort ens separés. El sol i la lluna van ser testimonis d'aquesta promesa. Com pot, una noia d'una edat tan tendra com jo, viure sola en una habitació buida sense un marit? Oh, seria llastimós! No ho podria fer. Vas ser tu, qui em va demanar que visquéssim junts. Ara et disposes a arruïnar-me la vida. Hyangdan! Digues a la meva mare que el jove mestre em deixa. Resoldré aquest afer encara que m'hi vagi la vida. Crida la meva mare.”

27. (Els retrets de Weolmae) Quan la mare de Chunhyang s'adona que passa alguna cosa, renya Chunhyang i s'enfronta a Mongryong.

Aniri (recitat)

Mentrestant, Weolmae es lleva del seu primer son nocturn. Quan sent plors a la cambra de la filla, creu que els enamorats s'estan barallant i entra per aturar la disputa.

Al ritme de Jungmori

La mare de Chunhyang surt de la cambra. Es dirigeix cap a fora. Tota escabellada, deixa el que estava fent i surt amb el davantal posat. Es queda quieta a la part de fora de la finestra de Chunhyang per escoltar de què parlen. Ràpidament s'adona que ho estan deixant córrer.

Es queda perplexa i s'alça de terra, picant de mans i diu: “Què punyetes passa, aquí?” Obre la finestra i dona una bufetada a la filla. “Tu, desgraciada, tant de bo et moris i ell es pugui quedar amb el teu cos. Sempre et vaig dir que ho lamentaries. Et vaig dir que et busquessis algú de la teva classe social per casar-t'hi. Així t'hauries pogut quedar amb mi i totes dues hauríem estat felices. Però sempre has mirat més amunt, sempre has estat diferent de nosaltres, i vet aquí què et passa, ara!”

Renya la filla i s'adreça tot seguit cap al jove mestre. “I ara parla amb mi un moment. Per què deixes la meva filla? No saps que només hi ha set faltes per les quals un home pot abandonar la seva dona? La meva filleta ha estat amb tu quasi un any. Quina falta li trobes? Que és lletja, potser? Les seves maneres no són les adequades? Què ha fet malament? Quan estimaves nit i dia la meva Chunhyang, assegut, estirat, l'abraçaves, i li deies: “Mai no ens separarem durant un any, tres-cents seixanta dies,

cent anys, trenta-sis mil dies.” Però ara et disposes a abandonar-la. On seran les branques frondoses del salze quan hagi passat la brisa de la primavera? Quan les flors s’hagin marcit i les fulles hagin caigut, quina papallona vols que torni? Ara és bonica, però amb el temps, les flors de les seves galtes s’hauran pansit, i els cabells se li hauran tornat grisos. El temps passa, el temps passa, i no torna mai. Mai no tornarà a ser jove. Per la conveniència d’un home noble, ens arruïnàràs. No ho facis!

28. (Chunhyang es convenç que ha de deixar el jove mestre) Chunhyang accepta la separació i plora amargament amb el Mestre Yi.

Al ritme de Jungmori

Quan Chunhyang sent això, diu a la seva mare: “Mare, no ploris. Ves a l’habitació. Ara que és clar que demà ens separarem, he de parlar amb ell tota la nit i plorar fins que el cor em digui prou.”

La mare de la Chunhyang es queda sense paraules: “Com pots dir això? Ni parlar-ne, ni parlar-ne. No deixaràs que marxi així. Quan el jove mestre et deixi, no ho pots acceptar i jo no ho puc veure. Encara que viviu separats, l’has de seguir. Una dona ha de seguir el seu marit. No m’importa si vosaltres dos viviu o moriu.”

Quan la mare de Chunhyang se’n torna a la seva cambra, Chunhyang es posa a plorar de nou amb grans gemecs. “Estimat, mestre. De debò que ens hem de separar? Per què em deixes aquí? Si ara marxés, quan tornaràs? Digues-me només quan tornaràs. Tornaràs quan floreixin les flors, a la primavera? No em puc creure que tornis. Vindré amb tu.”

El jove mestre també està estupefacte: “Chunhyang, no ploris. Diu el poeta: ‘Les esposes dels soldats han de viure soles al pati interior, lluny dels seus marits fins i tot quan desitgen ferventment veure’ls. Que difícil que és per ells i que perillós, tornar al seu poble! Les dones també es queden a casa tallant arrels de lotus de l’estany a la llum de la lluna de tardor.’ M’asseguraré de tornar a veure’t algun dia. Només espera’m. Tornaré.”

Chunhyang i Mongryong ploren amargament, mentre es fonen en una abraçada.

Proper concert del cicle

Diuenge, 13 de maig 2018, 11.30 h
Museu de la Música

PRELUDIS I FANTASIES PER A VIOLA D’ARC SOLA

Emmanuel Balssa, viola d’arc

Instrument del Museu: viola d’arc Barak Norman MDMB 413

Més informació i venda d’entrades a la recepció del Museu,
i a www.barcelona.cat/museumusica

Museu de la Música

L’Auditori. C/ Lepant, 150 · 08013 Barcelona

www.barcelona.cat/museumusica

www.auditori.cat

Horaris del Museu

Dimarts, dimecres i divendres, de 10 a 18h

Dijous, de 10 a 21h

Dissabtes i diumenges, de 10 a 19h

Dilluns tancat